

644.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 3 sierpnia 1932 r.

o zwalczaniu raka ziemniaczanego.

Na podstawie art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r. o zwalczaniu chorób roślin oraz o tępieniu chwastów i szkodników roślin (Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 922) zarządzam co następuje:

§ 1. Ustanawia się obowiązek zwalczania raka ziemniaczanego (*Synchytrium endobioticum*, Perc).

§ 2. Grunty, na których ziemniaki zostały dotknięte rakiem ziemniaczanym, będą uważane za grunty zarażone rakiem ziemniaczanym.

Grunty, przylegające do gruntów zarażonych rakiem ziemniaczanym, będą uważane za grunty zagrożone rakiem ziemniaczanym.

Za grunty zagrożone rakiem ziemniaczanym właściwy starosta uzna również i te nieprzyległe do gruntów zarażonych grunty, co do których właściwy zakład ochrony roślin (§ 19) powożmie przypuszczenie, że są one zarażone rakiem ziemniaczanym.

§ 3. Osoby, użytkujące grunty lub zarządzające gruntami, a także osoby, mające ziemniaki w swem władaniu, obowiązane są zgłosić zarządowi właściwej gminy każdy wypadek pojawienia się raka ziemniaczanego lub wystąpienia objawów, wzbudzających podejrzenie pojawienia się raka ziemniaczanego.

Obowiązek zgłaszania istnieje także wówczas, gdy w latach następnych zauważono objawy raka ziemniaczanego ponownie na gruncie zarażonym.

Zgłoszenie to winno nastąpić na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, poznańskiego, pomorskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego przed upływem 24 godzin, na pozostałym obszarze Państwa — przed upływem 48 godzin od chwili dostrzeżenia tych objawów.

Jednocześnie ze zgłoszeniem osoby do tego obowiązane winny bezpłatnie dostarczyć zarządowi gminy w szczelnym opakowaniu próbki ziemniaków w ilości niezbędnej do ich zbadania, nieprzekraczającej 1 kg.

§ 4. Przechowywanie ziemniaków, zebranych z gruntu zarażonego rakiem ziemniaczanym, winno odbywać się w taki sposób, ażeby nie pozostawały one w styczności z ziemniakami, pochodzącymi z gruntu niezarażonego rakiem ziemniaczanym.

Ziemniaków, zebranych z gruntu zarażonego rakiem ziemniaczanym, nie wolno używać do sadzenia, na pokarm zaś i paszę wolno je używać jedynie po ugotowaniu lub uparowaniu.

Wszelkie odpadki, pozostałe po zużyciu takich ziemniaków, winny być spalone lub zakopane na głębokości przynajmniej 0,75 m.

§ 5. Ziemniaków, zebranych z gruntu zarażonego rakiem ziemniaczanym, nie wolno płukać w wodach płynących, kanałach, rowach, stawach i jeziorach.

Wodę, użytą do płukania tych ziemniaków, należy zlewać do specjalnego dołu głębokości przynajmniej 0,75 m, wykopanego w odległości nie mniejszej niż 5 m od studni, gnojowni oraz wymienionych wyżej wód; dół ten następnie winien być odkażony.

Woda, użyta do płukania ziemniaków w zakładach fabrycznych, w których przerabiane są ziemniaki, pochodzące z gruntów, zarażonych rakiem ziemniaczanym, nie może być odprowadzana w ten sposób, aby spływała po powierzchni gruntów ornych.

§ 6. Wszelkie odpadki, pozostałe na gruncie zarażonym rakiem ziemniaczanym po zbiorze ziemniaków z tego gruntu, winny być na miejscu spalone lub zakopane na głębokości przynajmniej 0,75 m nie później niż przed zaoraniem gruntu.

W gospodarstwie, posiadającym grunty zarażone rakiem ziemniaczanym, nie wolno pozostawiać ziemniaków na gruntach niezajętych w danym roku pod uprawę ziemniaków, jak również na podwórzach, drogach, miedzach, miejscach kopcowania ziemniaków i t. p. miejscach. Rośliny, powstałe z ziemniaków, pozostawionych wbrew powyższemu przepisowi w miejscach niezajętych pod uprawę ziemniaków, winny być wykopane i zniszczone do 15 lipca w sposób wskazany w ustępie pierwszym.

Właściwy starosta może oznaczyć wcześniejszy termin wykonania tych czynności.

§ 7. Z gospodarstwa, w którym znajdują się grunty zarażone rakiem ziemniaczanym, nie wolno wnosić (wywozić) ziemniaków, ich odpadków, roślin okopowych i cebulowych, wszelkich roślin z korzeniami, chwastów, ziemi i nawozów naturalnych.

§ 8. Ograniczenia, wynikające z postanowień §§ 4 — 7, obowiązują osoby zainteresowane już od chwili dostrzeżenia przez nie objawów, wzbudzających podejrzenie pojawienia się raka ziemniaczanego.

Ograniczenia te tracą moc obowiązującą z chwilą otrzymania przez osoby zainteresowane zawiadomienia właściwego starosty o niestwierdzeniu raka ziemniaczanego, bądź też o jego wytepieniu.

§ 9. Z obszaru, którego granice oznaczy szczegółowo właściwy wojewoda (komisarz rządu) — na podstawie i z powołaniem się na wskazania właściwego zakładu ochrony roślin — a który obejmie grunt zarażony rakiem ziemniaczanym, przylegające do niego grunty zagrożone (§ 2 ust. 2) oraz wszystkie dalsze grunty w promieniu od 5 do 15 km, licząc od gruntu zarażonego rakiem ziemniaczanym, nie wolno wnosić (wywozić) ziemniaków, wszelkich odpadków ziemniaków, a także chwastów, ziemi i nawozów naturalnych.

Granice takiego obszaru ochronnego właściwy wojewoda (komisarz rządu) oznaczy — według stopnia niebezpieczeństwa rozszerzenia raka ziemniaczanego — z uwzględnieniem warunków gospodarczych oraz granic naturalnych (rzeki, jeziora, lasy, wzgó-

rza, błota i t. d.) bądź granic poszczególnych gmin, osiedli lub gospodarstw.

Zakaz wnoszenia (wywożenia) nabiera mocy obowiązującej w terminie, który właściwy wojewoda (komisarz rządu) ustali i poda do wiadomości publicznej jednocześnie z ustanowieniem obszaru ochronnego. Zakaz ten traci moc obowiązującą z chwilą podania przez wojewodę (komisarza rządu) do wiadomości publicznej o zniesieniu obszaru ochronnego.

§ 10. W poszczególnych wypadkach, uzasadnionych szczególnymi względami gospodarczymi, starosta może zezwolić na wyniesienie (wywiezienie):

- a) z gospodarstwa, w którym znajdują się grunty zarażone rakiem ziemniaczanym (§ 7), — ziemniaków, roślin okopowych, cebulowych i innych roślin z korzeniami, pochodzących z gruntu niezarażonego,
- b) z obszaru ochronnego (§ 9) — ziemniaków, pochodzących z gruntu niezarażonego, — pod warunkiem dokonania tego z uwzględnieniem wymogów w zezwoleniu określonych, a mających na celu uniknięcie rozszerzenia raka ziemniaczanego.

Zezwolenia właściwy starosta wydawać będzie na podstawie i z powołaniem się na wskazania właściwego zakładu ochrony roślin.

§ 11. Na gruntach zarażonych lub zagrożonych rakiem ziemniaczanym nie wolno uprawiać ziemniaków z wyjątkiem odmian, uznanych przez Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego za odporne na raka ziemniaczanego.

W wypadkach, gdy na gruntach zarażonych lub zagrożonych uprawa pewnych roślin, mogących być rozsądnikiem raka ziemniaczanego, grozi niebezpieczeństwem dalszego trwania lub szerzenia się raka ziemniaczanego, właściwy starosta może — na podstawie i z powołaniem się na wskazania właściwego zakładu ochrony roślin — zabronić uprawy tych roślin, nie wyłączając ziemniaków odmian odpornych na raka ziemniaczanego.

Właściwy starosta może również — na podstawie i z powołaniem się na wskazania właściwego zakładu ochrony roślin — zabronić niektórych sposobów postępowania z roślinami dozwolonymi do uprawy na gruncie zarażonym lub zagrożonym rakiem ziemniaczanym, a także niektórych sposobów użytkowania tych roślin.

§ 12. Na gruntach, które nie odpowiadają warunkom § 2 ust. 3 nie mogą być uznane za zagrożone, a na których jednak wskutek zbyt częstej uprawy ziemniaków istnieje możliwość wystąpienia raka ziemniaczanego, właściwy starosta może — na podstawie i z powołaniem się na wskazania właściwego zakładu ochrony roślin — zabronić na określony przeciąg czasu uprawy ziemniaków bądź wogóle, bądź też odmian nieuznanych przez Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego za odporne na raka ziemniaczanego.

§ 13. Składy, piwnice oraz wszelkie inne pomieszczenia, w których znajdowały się ziemniaki

dotknięte rakiem ziemniaczanym, a także urządzenia i środki transportowe oraz wszelkie inne przedmioty, które pozostawały w styczności z ziemniakami, dotkniętymi rakiem ziemniaczanym, winny być niezwłocznie po usunięciu ziemniaków odkażone przez właścicieli (zarządców) tych pomieszczeń, urządzeń i przedmiotów.

§ 14. Właściwy starosta może — na podstawie i z powołaniem się na wskazania właściwego zakładu ochrony roślin — nakazać zniszczenie w określonym terminie ziemniaków dotkniętych rakiem ziemniaczanym w wypadkach, gdy zastosowanie przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu ograniczeń w użytkowaniu takich ziemniaków, w sposobie ich oczyszczania lub obrocie nimi nie usuwa niebezpieczeństwa rozszerzenia się raka ziemniaczanego.

§ 15. O każdym wypadku zgłoszenia o wystąpieniu objawów, wzbudzających podejrzenie pojawienia się raka ziemniaczanego, jak również o dostrzeżonych lub ujawnionych w inny sposób wypadkach wystąpienia tych objawów zarząd gminy powiadamia niezwłocznie właściwego starostę oraz właściwy zakład ochrony roślin (§ 19), któremu jednocześnie przesyła próbkę ziemniaków do zbadania w szczelnym opakowaniu.

§ 16. Zakład ochrony roślin niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu objawów, wzbudzających podejrzenie raka ziemniaczanego, dokona badania, mającego na celu sprawdzenie tych objawów.

Wyniki badania na gruncie lub w miejscu, gdzie znajdują się podejrzane ziemniaki, stwierdza się w protokóle.

O niestwierdzeniu raka ziemniaczanego zakład ochrony roślin zawiadamia właściwego starostę, który za pośrednictwem zarządu właściwej gminy zawiadomienie to poda niezwłocznie do wiadomości osób zainteresowanych.

W zawiadomieniu, stwierdzającym istnienie raka ziemniaczanego, zakład ochrony roślin zamieści szczegółowe wskazania, na podstawie których i z powołaniem się na nie właściwy starosta wyda niezwłocznie niezbędne zarządzenia.

Zarządzenia te właściwy starosta prześle zarządowi właściwej gminy, który doręczy je niezwłocznie osobom zainteresowanym oraz dopilnuje ścisłego ich wykonania; jednocześnie właściwy starosta treść wydanych zarządzeń poda do wiadomości właściwego wojewody (komisarza rządu).

§ 17. O każdym wypadku wystąpienia i wygaśnięcia raka ziemniaczanego właściwy starosta poda do wiadomości publicznej z dokładnym oznaczeniem miejscowości, w której choroba raka ziemniaczanego wystąpiła lub wygasła.

§ 18. Na gruntach, użytkowanych przez państwowe zakłady naukowe, oraz na gruntach, stanowiących własność Państwa i pozostających pod za-

rządem administracji państwowej, raka ziemniaczanego zwalczają — stosownie do postanowień niniejszego rozporządzenia — organa państwowe, bezpośrednio zarządzające temi gruntami.

O każdym wypadku wystąpienia objawów, wzbudzających podejrzenie pojawienia się raka ziemniaczanego, organa te zawiadamiają niezwłocznie właściwy zakład ochrony roślin (§ 19), przesyłając jednocześnie temu zakładowi w szczelnym opakowaniu próbki ziemniaków w ilości niezbędnej do ich zbadania. Równocześnie organa te zawiadamiają o wystąpieniu tych objawów właściwego starostę.

Zakład ochrony roślin w razie stwierdzenia raka ziemniaczanego udziela zainteresowanemu organom państwowym szczegółowych wskazań o sposobie zwalczania raka ziemniaczanego na gruntach, pozostających pod ich zarządem, podając jednocześnie treść tych wskazań do wiadomości właściwego starosty.

§ 19. Zakładami ochrony roślin, w rozumieniu niniejszego rozporządzenia, są:

Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego:

- a) Wydział Ochrony Roślin w Puławach — dla woj. lubelskiego,
- b) Stacja Doświadczalna Botaniczno-Rolnicza we Lwowie — dla woj. lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego;

Pomorska Izba Rolnicza w Toruniu — dla woj. pomorskiego;

Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu — dla woj. poznańskiego;

Towarzystwo Ogrodnicze Warszawskie (Stacja Ochrony Roślin) w Warszawie — dla woj. warszawskiego, łódzkiego, białostockiego i poleskiego;

Małopolskie Towarzystwo Rolnicze (Stacja Ochrony Roślin) w Krakowie — dla woj. krakowskiego i kieleckiego;

Wileńskie Towarzystwo Organizacji i Kółek Rolniczych (Stacja Ochrony Roślin) w Wilnie — dla woj. wileńskiego i nowogródzkiego;

Wołyńska Stacja Ochrony Roślin przy Powiatowym Związku Komunalnym w Łucku — dla woj. wołyńskiego.

§ 20. W wypadkach niedokonania przez osoby do tego obowiązane czynności, wynikających z niniejszego rozporządzenia lub zarządzeń na jego podstawie wydanych, właściwy starosta może zarządzić wykonanie tych czynności na koszt tych osób.

§ 21. W celu wykonywania nadzoru nad stanem zdrowotności ziemniaków i nad przestrzeganiem przepisów niniejszego rozporządzenia, a także nad wykonaniem zarządzeń wydanych z mocy tych przepisów władza powołana do zwalczania raka ziemniaczanego oraz przedstawiciele zakładów ochrony roślin (§ 19) mają prawo:

1) wstępu na grunty oraz do wszelkich pomieszczeń i miejsc przechowywania, przerobu i sprzedaży ziemniaków;

2) badania ziemniaków na gruncie i we wskazanych wyżej pomieszczeniach i miejscach, badania tych pomieszczeń i miejsc, a także badania urządzeń, służących do przerobu ziemniaków, oraz środków ich przewozu i przenoszenia;

3) bezpłatnego brania próbek ziemniaków w ilości, nieprzekraczającej 1 kg;

4) żądania potrzebnych informacji od osób, w których posiadaniu znajdują się grunty i określone wyżej pomieszczenia, miejsca i urządzenia;

5) kontroli wszelkich prac, związanych z oczyszczeniem ziemniaków, gruntów, pomieszczeń i urządzeń, a także prac, związanych z przerobem ziemniaków.

§ 22. Ziemniaki i ich odpadki, chwasty, ziemia i nawozy naturalne, skonfiskowane za bezprawne wynoszenie (wywożenie) z gospodarstwa, w którym znajdują się grunty zarażone rakiem ziemniaczanym, lub z ustanowionego przez właściwego wojewodę (komisarza rządu) obszaru (§ 9) — o ile nie mają być zniszczone, stosownie do postanowień § 14 niniejszego rozporządzenia — winny być przez właściwego starostę sprzedane w tych wypadkach, gdy sprzedaż taka nie grozi rozszerzeniem się raka ziemniaczanego, w wypadkach zaś przeciwnych winny być oddane zakładowi dobroczynnym do użytkowania w sposób, usuwający możliwość rozszerzenia się raka ziemniaczanego.

Sprzedaż taka może nastąpić przed uprawomocnieniem się orzeczenia skazującego lub wyroku w wypadku, gdy dalsze przechowanie ulegających konfiskacie ziemniaków lub innych wymienionych wyżej przedmiotów byłoby połączone w niebezpieczeństwem rozszerzenia się raka ziemniaczanego, bądź też groziło zepsuciem się ziemniaków i tych przedmiotów.

§ 23. W razie stwierdzenia raka ziemniaczanego na ziemniakach przewożonych, a pochodzących z gruntu, niepodlegającego dotychczas ograniczeniom, wynikającym z postanowień §§ 7 i 9 niniejszego rozporządzenia, ziemniaki te — o ile nie mają być zniszczone, stosownie do postanowień § 14 niniejszego rozporządzenia — winny być skierowane przez właściwego starostę — po wysłuchaniu właściciela lub nadawcy (wysyłającego) do miejsca, na które wyrazi zgodę zakład ochrony roślin, celem przerobu lub zużycia w sposób, określony w § 4 niniejszego rozporządzenia.

Do gruntów, z których pochodzą ziemniaki, dotknięte rakiem ziemniaczanym w wypadku przewidzianym w ustępie pierwszym, winny być niezwłocznie zastosowane postanowienia §§ 7 i 9.

§ 24. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na obszarze całego Państwa z wyjątkiem województwa śląskiego. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 9 lutego 1928 r. o zwalczaniu raka ziemniaczanego (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 162) i rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 21 maja 1929 r. o zmianie niektórych postanowień

rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 9 lutego
1928 r. o zwalczaniu raka ziemniaczanego (Dz. U. R.
P. Nr. 41, poz. 348).

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

Sew. Ludkiewicz
